

LAG-EN 1997KO LURRALDE- EREDUA OSATZEN DUTEN OINARRIAK:

C Euskal Hiria Plus

- C.1. Lurralde irekia
- C.2. Europako Hegoaldeko Dortsala eta Diagonala
- C.3. Euskal Hiria. Errotula bat Europa berrian
- C.4. Euskal Hiria Plus
- C.5. Inguruneko lurraldeekin lankidetzan aritzeko aukerak

C.1. Lurralde irekia

Euskal hiri-sistema osatzen duten hirietako bakar batek ere ezin du, berak bakarrik, egiteko garrantzitsua izan hiri globalen nazioarteko agertoki berrian. Euskal hiriburu bakar batek ere ez dauka, berez, nazioarte-mailan arrakastaz eragiten ari diren hiriek eskaintzen dituzten zerbitzu espezializatuak, azpiegiturak, ekipamenduak eta aukerak eskaini ahal izateko aski masa kritikorik. Eskualde-hiriaren kontzeptuan aurrera egitea gure lurraldearen aukera onenetako bat da, izan ere, eskualdea osatzeko ahalmena duten gero eta elementu gehiago ari baitira sortzen:

- Kalitate handiko eremuak barne hartzen dituzten eta garapen-eredu baliotsuak dituzten euskal hiriburuen erakargarritasuna. Garapen-eredu horien artean Bilboko eta Nerbioiko itsasadarren inguruko berroneratzea nabarmentzen da, nazioartean proiektio handia duena.
- Tamaina ertaineko hiri-sare baliotsua, mundu hiritarraren eta landatarraren arteko integrazioaren gakoetako bat osatzen duena. Lurralde-egituraren oreka globalerako eta gizarte-orekarako hirigune oso garrantzitsuak dira.
- Kultura- eta hiri-ekipamendu handiak, esaterako, Bilboko Guggenheim museoa eta Euskalduna biltzar-jauregia, Txillida Leku eta Donostiako Kursaal biltzar-jauregia edo Gastei-

zko Artium eta ekipamendu ekologikoa, eta baita horiei guztiei lotutako nazioarte-mailako jazoerak, biltzarrak eta jaialdiak ere.

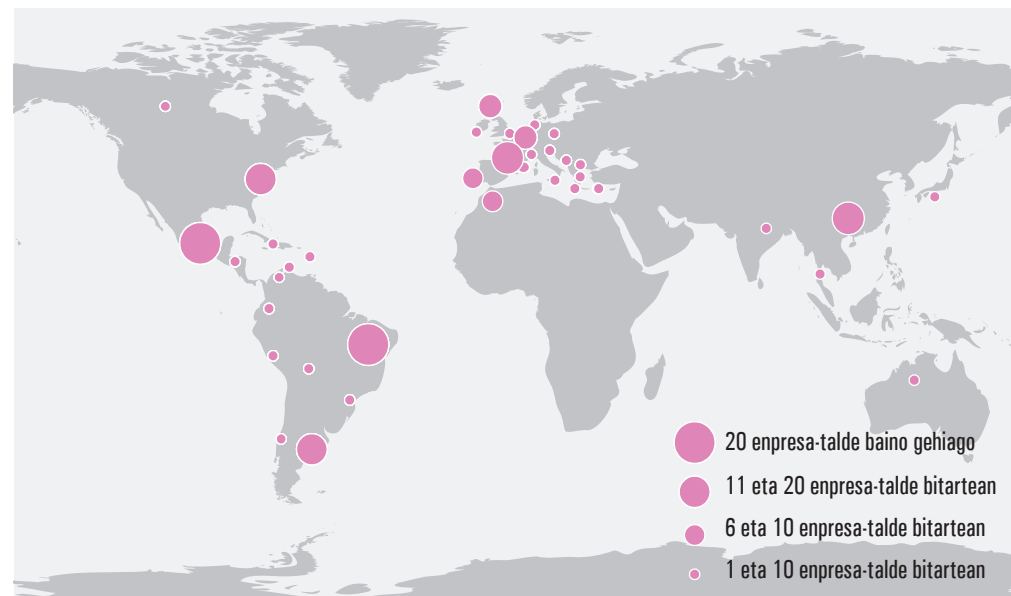
- Euskal Herriko Unibertsitatearen, Deustuko Unibertsitatearen, Mondragon Unibertsitatearen eta beste erakunde batzuen inguruan egituratutako unibertsitate-eskaintza.
- Bilboko (BEC) eta Irungo (FICOPA) azoka-esparruak.
- Teknologia Parkeen sarea eta goi-mailako teknologiaren sektorean osagai berritzaile handia duten enpresa- eta ikerketa-zentroen gero eta presentzia handiagoa.
- Proiektio globala duten enpresa-talde multinazional ugariaren eta gero eta sofistikatuagoa den goi-mailako ekoizpen-zerbitzuen sistemaren presentzia.
- Euren nortasunari, morfologiari eta irudiari eusten dieten landa-gune txikien sare bikaina eta lehen mailako kultura-, historia- eta hiri-ondarea osatzen duten 69 hirigune historikoren multzo garrantzitsua.
- Hiri-sistemari arras lotutako Natura Guneen eta paisaia-balio handiko eremuen sistema bat. Ikus- eta natura-mailako erakargarritasun handiko ingurunea eskaintzen du, eta aldi berean, euskarri garrantzitsua da lurraldearen iraunkortasun globalerako eta aukera turistikoen eskaintza zabala eskaintzen du.
- Kostaldeko hiri-guneak, hondartzak eta paisaiak, kirol-portuen sistema eta Pasaia-ko Badia berritzeko ekimenei lotutako aukerak.
- Abiadura Handiko konexioak abian jartzea. Horrek nabarmen murriztuko ditu euskal hiriburuen eta eskualdeko hirien arteko bidaia-denborak eta maila handieneko hiri-zerbitzuetarako merkatu potentziala handituko du, eta baita horien hiri-maila ere.
- Bilboko aireportuaren zabalkuntza nazioarteko aireportu handi gisa; horrek konexio globalerako aparteko gaitasuna duen elementu batez hornitzen du EAE. Aireportua eta abiadura handiko sarea lotzeko sistema eraginkorrak garatzea hazkunde funtzionalerako aukera handienetako bat da.
- Logistika-sarea gero eta aukera garrantzitsuagoa da jarduerak erakartzeko eta Bilboko Portua/Gasteizko Aireportua/Nazioarteko plataforma logistikoak sistemaren baitan eskualde-mailako garapen-aukerak sortzeko.

Azken batean, eskualde-hiria Sare Lurralde gisa finkatzeak lurralde-mailako aukera anitzagoa ekarriko du eta baita jarduera, aisia eta zerbitzuen eskaintza handitzea eta iraunkortasuna, garapen ekonomikoa, lurralde-oreka eta gizarte-

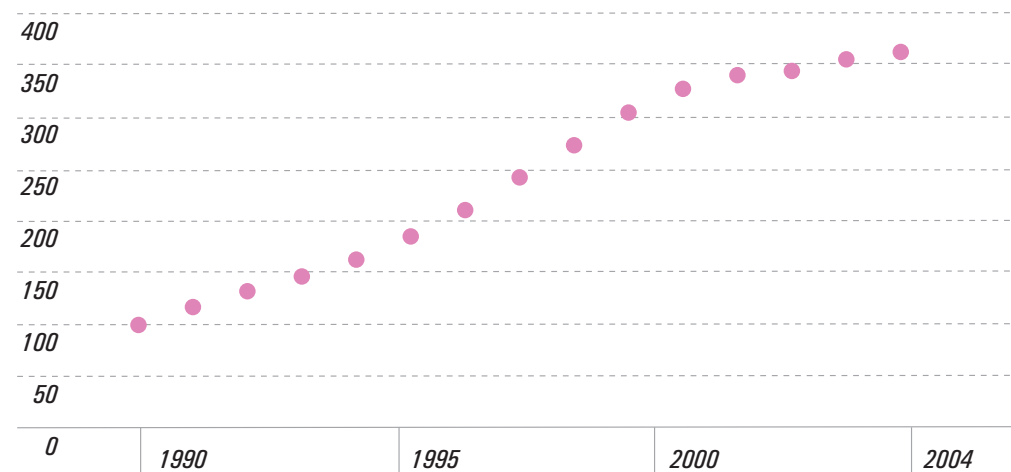
kohesioa lortzeko igurikimenak areagotzea ere. Euskal Hiria Sare Lurralde gisa eratzeak, euskal hiriburuen arteko harremanak areagotuta eta hiri ertainetan artikulazio- eta zentraltasun-elementu berriak sortuta, biztanleen eta ekonomiaren masa kritikoa modu eraginkorragoan aprobetxatuz gure lurraldea indartzea du helburu, eta lokalizaziotik eta inguruneko lurraldeekiko integraziotik sortutako sinergiak sortzeko tresna nagusia da.

Euskadi Europako zentraltasun-gune gisa eratzea da LAGen Berrazterketaren puntu garrantzitsuenak oinarritzen dituen helburu estrategikoetako bat.

Euskal multinazionalak munduan. Iturria: Eustat 2006

Esportazioen balioa (milioika eurotan). Iturria: Eustat 2007

C.2. Europako Hegoaldeko Dortsala eta Diagonala

Azken hamarkadan gure kontinentean bizi izandako eraldatze-prozesu sakonen ondorioz, interpretazio berri eguneratuagoak sortzen hasi dira, Dorsalak, Hegoaldearen Iparraldeak, Arku Atlantikoak eta Periferiek osatzen duten lurralde europarraren ohiko ikuspegiarekin batera.

Europako Diagonala gora egiten ari den gunea da, Lisboa, Madril, Bartzelona, Marseilla eta Milan hiriak buru dituen. Beren herrialdeetan ekonomia-eremu zabalak zuzentzen dituzten eta inguruko hiri-sistemekiko elkarrekintza-ahalmen izugarria duten hiriak dira.

Hiri- eta ekonomia-ardatz sendo horren egituraketa, Europako hazkunde-eremu berri bat finkatzeko maila globaleko elementuetako bat da.

Azaleratzen ari den Diagonalak Arku Atlantiko tradizionaleko eta Mediterraneoko Arkuko eremuak hartzen ditu, eta Dorsalarekin lotuta dago, batez ere Italiako iparraldeko guneen bitartez. Lehen-mailako ikerketa-zentroak eta unibertsitateak, nazioarteko portu eta aireportuak, natura-gunak, eskualde-mailako garapen-korridoreak, metropoli-eremu handiak eta tamaina ertaineko hiriak barne hartzen ditu, aurreikusitako Abiadura Handiko Trenaren Europaz gaindiko sarean garapen handiagoko fasean dagoen azpiegitura-euskarri sendoan

oinarrituta.

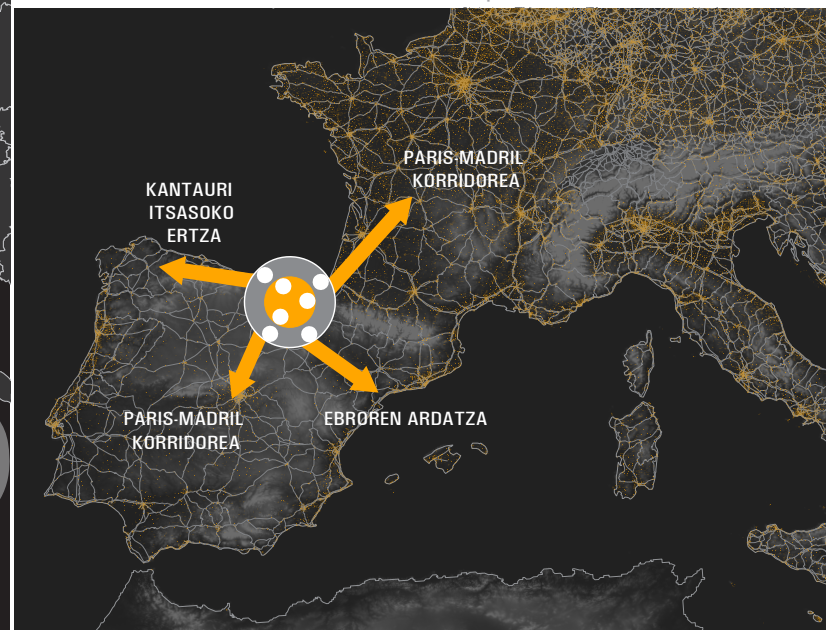
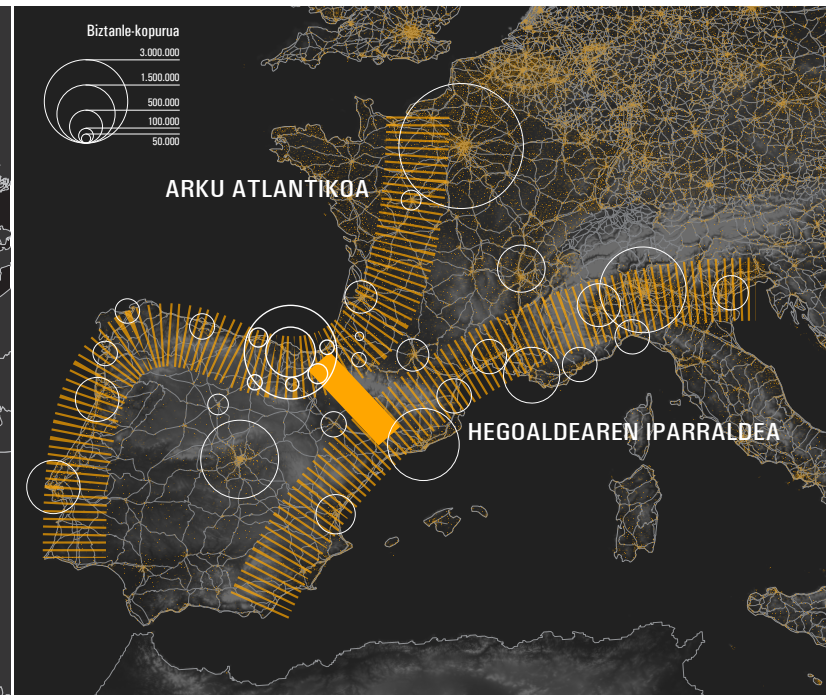
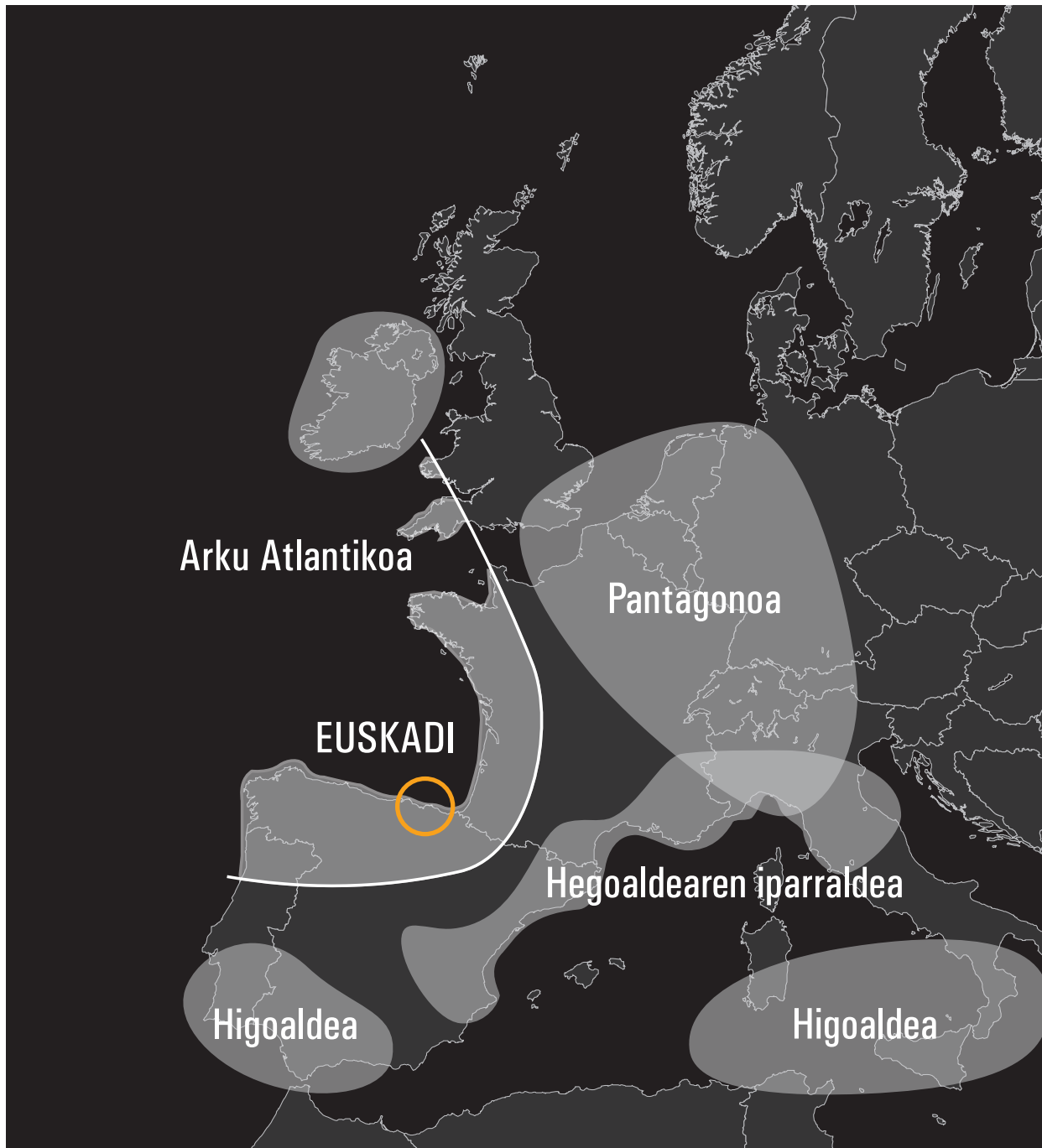
Europako Diagonalak ekintza dinamiko eta berritzaile ugari aurreikusten ditu egungo Europarako. Izan ere, nolabait, Europako Megalopolia edo Dortsala hegoalderantz lekualdatzen ari da. Eremu honetarako, batez ere teknologia berrietan, baina ez horietan soilik, oinarritutako garapen handia espero da. Klima ona, ingurunearen erakargarritasuna eta ekipamendu-eskaintza zabala dira hegoaldeko eskualde horien erakargarritasun espezifiko nagusiak.

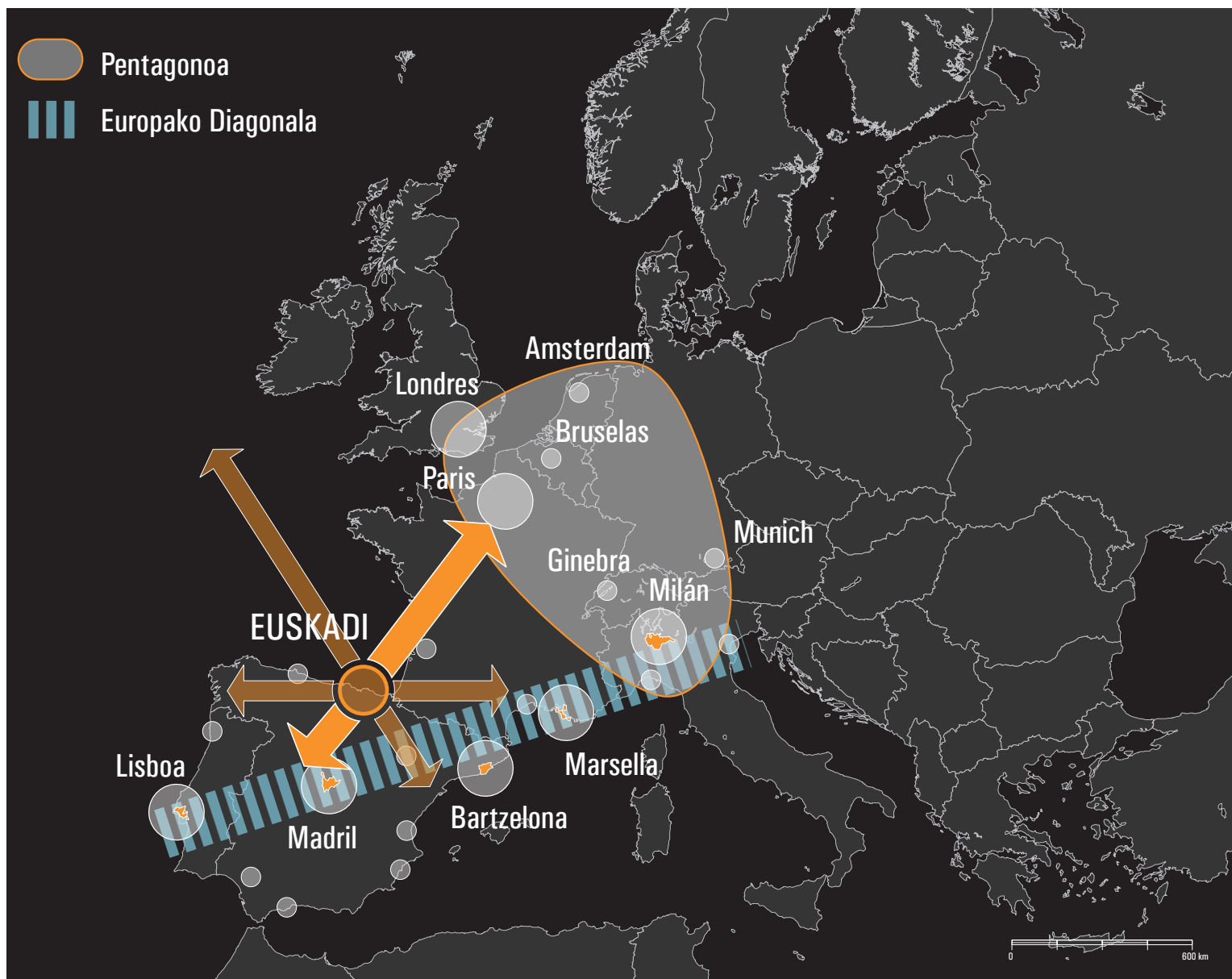
Bere esparru batzuetan Diagonaleko guneen ekonomia-integratioko prozesuak oso garrantzitsuak dira jada, esaterako, Lisboa eta Oportoren artekoak, Madril, Bartzelona eta Valentziaren artekoak edo Milan - Marseilla eremukoak. Beste batzuetan ere aurrerapen handiak egin dira azken urte hauetan. Hala gertatu da Lisboa eta Madrilaren artean edo Marseilla eta Bartzelonaren artean. Ekonomia- eta gizarte-mailako elkarrekintzak sustatuta, komunikazio-sistema berrien bitartez egituratzen ari diren eskualdez gaindiko hiri-sistema handiak artikulatzearen ondorioz eratuko da Diagonala, "superhiriak" dei ditzakegunak eratuz. Lau orduko isokrona batean, abiadura handiko tren erabiliz, Diagonaleko hiriek ia 140 milioi biztanle hartuko dituzte beren baitan. Lurralde horren barruan, superhiriak edo diamanteak izendatu ditugun hiri-intentsitate bereziko eremuak daude, hala nola: Diamante portugaldarra, Lisboa eta Oportoko hiriek osatzen dutena; Mediterraneoko

Diamantea, bereziki, Madril, Bartzelona eta Valentziako hiriez osatua; Kostalde Urdineko Diamantea, Marseillak, Lyonek eta Nizak osatzen dutena; eta Italiako Iparraldeko Diamantea, Milan, Torino eta Genoa hiriez osatua.

Europako erdialdeko eremuen kasuan ez bezala, eremu berri horiek indartsu ari dira sortzen, Europako Erdialdean ekoizpen-jardueren kokalekutzat hobetsi izan diren guneen pilotze-mailak gainditzea ahalbidetzen dutelako. Bizitegi-garapen berri, paisaia, ingurumen, ekonomia-jarduerako eremu berri eta birgaitze-eragiketen alorrean kalitatearekiko hartutako konpromisoa gako-faktorea da lurralde horiek arrakasta izan dezaten ekoizpenerako inbertsioak erakartzeko eta, batez ere, talentua prestatu, atxiki eta erakartzeko lehian sartu diren hiriguneeen Europako eskeman.

Euskal Herriak kokapen estrategikoa du Europaren garapenerako ipar-hegoalde ardatz garrantzitsuenetako batean eta, hori testuinguru berri horretan aukera berriak sortzen dituen faktorea da. Iberiar Penintsularen erdialdeko eta mendebaldeko gunak indartzeak ipar Europako hiriguneeen erlazioak gehituko ditu eta gure lurraldea funtsezkoa izango da Diagonaleko eremu horien arteko loturan.

C.3. Euskal Hiria. Errotula bat Europa berrian

LAGen ekarpen garrantzitsuenetako bat Errotularen kontzeptua bultzatzea izan da. Errotularen kontzeptuak baliozko erreferentzia izaten jarraitzen du etorkizunari begira, EAEko kokapenarekiko eta dinamikekiko eta europar eremuko garapen-prozesuekiko ikuspegi koherentea den heinean.

Euskal Herria leku estrategikoan kokatuta dago Paris-Madril ipar-hegoalde korridorearen eta Ebroko Ardatza eta Kantabriar Erlaitzeko Ardatza zeharkako korridoreen arteko gurutzagunean. Arku Atlantikoko buru izateko eta Arku Atlantikoaren eta Hegoaldeko Iparraldearen, hau da, etorkizuneko proiektzio handiko bi euroeskuadereen arteko integrazio-txanga garrantzitsua eratze bideak du. Arku Atlantikoa, gainera, Europako zentraltasun-gune garrantzitsu baten erdi-erdian kokatuta dago. EAErekin batera, Kantabria, Errioxa, Nafarroa eta Baionako eremua ere sartzen dira gune horretan.

Euskal Autonomia Erkidegoko Nukleo Anitzeko Hiriburu Sistema ingurune hiri-sistemen erdian egoteak, haiekiko hurbiltasunak eta bere hiri-garrantziak kokapen garrantzitsua ematen diote Europako hiri-sisteman. Horretan laguntzen du bere hiri nagusien tamaina demografiko eta funtzionalak eta, batik bat, hiri-nodo nagusien arteko hurbiltasunak. Nodo horiek hiri-sare trinkoa eratzen dute elkarloturako elementu gero

eta gehiagorekin. Horrek aukera ematen du goi-mailako hiri-funtzioen estaldura bikaina izateko lurralde osoan.

Bilbok gero eta garrantzi handiagoa du hiri gisa. Nazioartearekin lotzeko elementuak eta zerbitzu aurreratuak hartzeko ahalmena du eta aukera bikaina da hiriburuak gune horren osotasunean duen proiektzioa handitzeko. Aurrekoak bezain garrantzitsuak dira gune mugakideekin agertzen diren egituraketa-prozesu gero eta handiagoak. Mendebalderantz, Bilboko metropolia gero eta gehiago garatzen ari da Kantabriako ekialdeko kostalderantz. Horrela, Castro Urdiales edo Laredo hiriguneak Bilboko gune metropolitanoaren zati dira gaur egun. Ekialderantz Donostia - Baiona Eurohiriaren gero eta egitura sendoagoa ageri da.

Biztanleriaren masa kritikoaren eta produkzio-jardueren gehikuntza hori zerbitzu aurreratuen eta goi-mailako konexioen, batez ere airekoen eta itsasokoen, eskaintza kuantitatiboki eta sofistikazio-arloan, handitzeko funtsezko elementu gisa ikusten da. Azken hamarkadan, lurraldeak ezagutzaren gizartearen esparruan eta globalizazioak bultzatutako eskala berrien esparruan eboluzionatzeko gako-elementu gisa azaldu dira konexio horiek. Hori da Euskal Hiria kontzeptuak sortzen duen ideia. Landa- eta hiri-ingurunea txertatzen dituen Euskadiren ikuspegia eragiten du horrek, eta bereziki, hiru hiriburuak osagarritasuna eta integrazioa ezaugarri nagusitzat dituzten hiri-sistemaren gako-elementu gisa ulertzea.

Garraio- eta komunikazio-sistemetan izandako aurrerapen ikusgarriak sortutako baldintza berriek, eta globalizazioaren ondorioz, ekonomia- eta gizarte-mailan gero eta gehiago ematen ari diren elkarrekintza-prozesuak sortutakoek, lurralde-garapenaren estrategiak diseinatzeko testuinguruko baldintzen izaera erabakigarria indartzen dute. Gertuko eta urruneko guneen artean harremanak izateko aukera berriak planteatzen dira, lurraldeen arteko mendekotasunak eta elkarrengandik onura ateratzeko aukerak areagotzen dira eta integrazio, lehiakortasun eta lankidetzako eszena-toki berriak egituratzen dira.

Horrenbestez, etapa berri horretan, Euskadi Errotula Lurralde gisa egituratu ahal izateko bi eskala osagarritan planteatu behar da, LAGen Berrazterketan Europako Hegoaldeko Diagonala eta Euskal Hiria Plus izendatu ditugunak:

- Kontinente-mailan, aire-garraioan izandako garapen berriek eta abiadura handiko tren-sareek ahalbidetuta, iparraldearen eta hegoaldearen arteko harreman gero eta sakonagoen esparruan gero eta protagonismo handiagoa duen estrategia gisa ageri da Errotula.
- Eskualde-mailan, gure inguruneko lurraldeekiko elkarrekintza gero eta handiagoa da, eta haiekiko lotura-eta lankidetzak elementuak indartzea dakar Euskal Hiria Plus-ek. Garrantzi arraz handiko ekimena da eta tamaina eta kalitate handiagoko ekipamenduak, azpiegiturak eta zerbitzu-sistemak bideragarri egiten

ditu. Euskal Hiria Plus, Euskadiren nazioarteko proiektzioa finkatzeko, gure lurraldea Diagonalean protagonismoa emango dion zentraltasunaz hornitzeko eta Europako eta mundu osoko garapen-dinamiketan esku hartzeko dugar ahalmena sendotzeko proposamena da.

C.4. Euskal Hiria Plus

Euskal Autonomia Erkidegoak aukera ona du Europako espazioan hartzen duen zentraltasuna handitzeko. Euskal hirien eta inguruneke lurraldeen kokapenak eta zentro anitzeko egiturak gako-esparrua zehazten dute gure lurraldea Europako mendebaldeko hirigune handien artean eta ipar-hegoalde komunikazioen eremu honetako erdigune gisa kokatzeko.

Euskal Hiria Plus Euskal Autonomia Erkidegoa nukleotzat duen eskualde-sistema da, bere inguruneke lurraldeak eta hiriak hartzen dituena. Komunikazio-sare berriak finkatzen doazen heinean, lurralde eta hiri horiekin sinergia eta lankidetzak aukera handiagoak daude. Garrantzi arraz handiko ekimena da eta tamaina eta kalitate handiagoko ekipamenduak, azpiegiturak eta zerbitzu-sistemak bideragarri egiten ditu. Euskal Hiria Plus, Euskal Autonomia Erkidegoaren nazioarteko proiektioa finkatzeko eta Europako eta mundu osoko garapen-dinamiketan esku hartzeko dugun ahalmena sendotzeko proposamena da.

Euskal Hiria Plus-ek eskualde gisa integratzeko ematen dituen aukerek modu erabakigarrian lagunduko dute Euskal Autonomia Erkidegoa Europaren hegoaldeko zentraltasun-eremutat eta garraio-fluxuen eta ekonomia berriaren jardueren lokalizazio-aukeren kokapen estrategikotzat ezartzen. Euskal Hiria Plusen inguruan egituratutako espazioa eskualde-integrazioarako

aukera bikaina da. Aukera horietako batzuek badute nolabaiteko finkapen-maila eta beste batzuk datozen urteetan sustatu beharko den potentzial handiko aukerak dira. Aipaturiko integrazio-aukerek honako hauekin integratzea dute xede:

- Mediterraneoko Diamantearekin, Madril, Zaragoza, Bartzelona eta Valentziarekiko erlazioen bitartez, penintsulako erdialdeko eta hegoaldeko eremuekin konektatuz, Burgos eta Valladolidetik, Ebroren Ardatzarekiko eta Mediterraneoko Arkuarekiko abiadura handiko komunikazioetan lortutako hobekuntzei esker.
- Diamante Portugalduarekin eta Kantauriko Ardatzean zehar eratzen ari diren metropoli-eremuekin, Santander-Torrelavega eremuan, Asturiasko Erdialdeko Eremuan, A Coruña-Ferrol eta Vigo-Pontevedra metropoli-eremuetan eta hiri-sistema galiziarren eta Oportoko Metropoli Eremua aitzindari duen Portugal iparraldeko eremuen arteko integrazio-prozesu garrantzitsuan, hiri-eremuak indartu eta berregituratzeko prozesuak artikulatzen dituzten azpiegitura berrien bitartez.
- Frantziako hego-mendebaldeko eremuekin, etorkizuneko Baiona-Akize-Bordele konexioen bitartez. Horiek, gainera, Tolosa eta Rodano haranarekiko teknologia-alorreko espezializazio-maila handiko harreman-aukera berriak bideratuko dituzte.

- Iparralderantz, Bordele-Tours-Paris ardatzetik, Europako Diagonalaren eta Europako Dorsalaren artean lotura-elementu garrantzitsua sortuz. Kontinentearen hegoaldeko hiri-sistema handiek osatzen dute Europako Diagonala, eta Europako Dorsalean, aldiz, Europako iparralde eta erdialdeko hiri-aglomerazio handiek esku hartzen dute.

Aire, autopista eta Abiadura Handiko trenaren bidezko lotura berriek aukera garrantzitsuak sortzen dituzte harremanetarako eta Euskal Autonomia Erkidegoak Europako Diagonalaren esparruan gero eta lurralde-protagonismo handiagoa hartzeko.

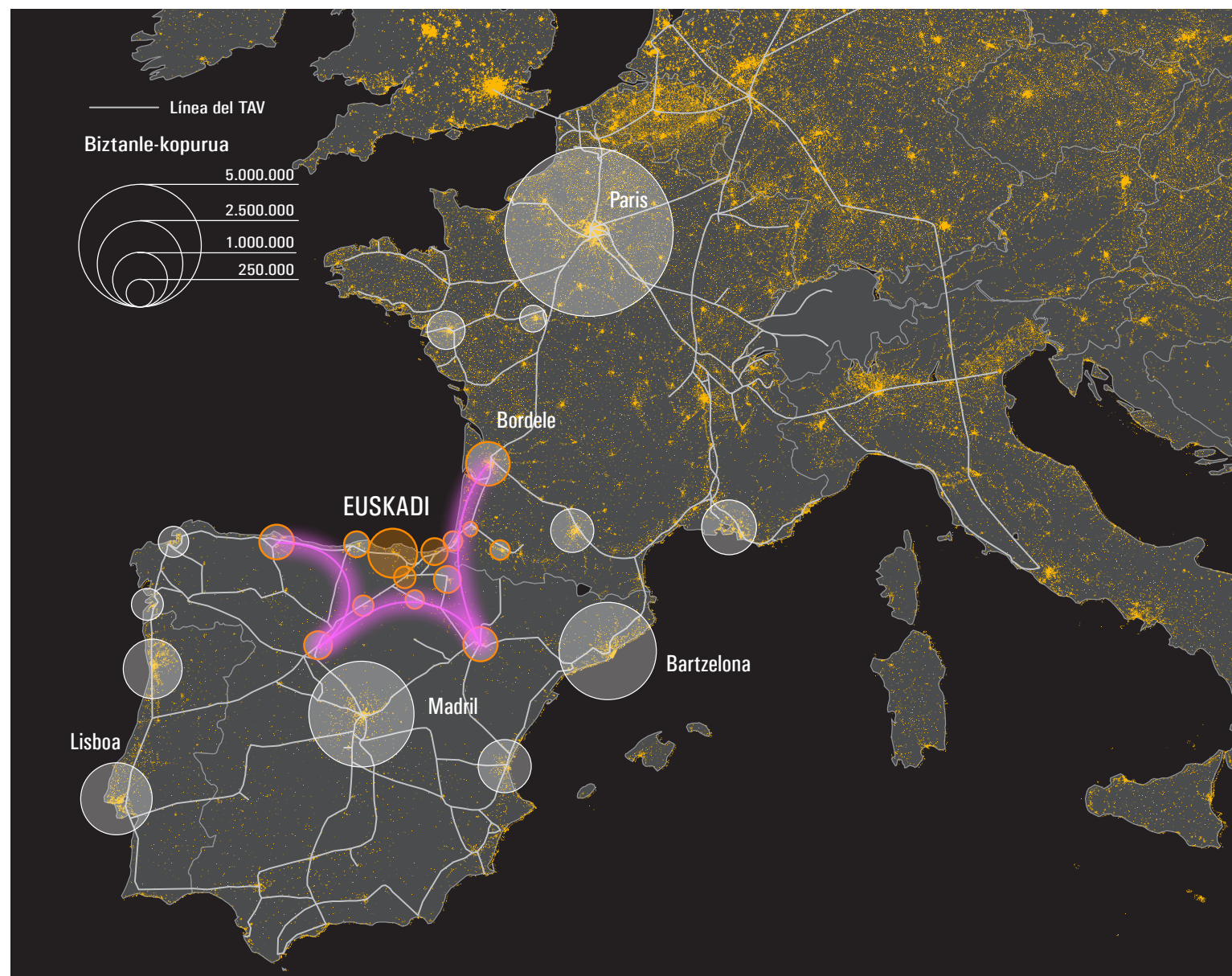
Datozen urteetan, aurrerapen erabakigarria ekarriko dute Abiadura Handiko konexio berriek. Abiadura handiko trena da Europako hiri-sistemak egituratzeko elementu nagusia eta baita garapen-dinamika berrietan zein eremu sartuko diren eta kanpoan zein geldituko diren erabakiko duen funtsezko lotura-elementua ere. Aurrerapen horren handitasuna, behin Akitaniako mugarainoko TGV eta Ebroko eta Kantauriko abiadura handiko konexioak gauzatzen direnean, euskal hiriburuetatik Diagonaleko eta Dorsaleko hiri-sistemetara iristeko behar diren bidaia-denboren analisisan islatzen da.

Behin AP-1 autopistaren Gasteiz - Donostia tarteak osatuta, ibilgailuz gainezka dagoen kostaldeko bidearen korridore alternatiboa

daukagu, Atlantikoko korridorean zehar iparraldearen eta hegoaldearen arteko distantziak murrizten dituen, hala penintsula barruko joan-etorrietarako, nola Magrebetik Europa iparralderakoetarako. EAE erdigune hartuta iparraldea eta hegoaldea, batetik, eta ekialdea eta mendebaldea, bestetik, lotzen dituen autopista-sareak eta Bilboko Portuak, Forondako aireportuak eta eremu logistikoek, Europako hego-mendebaldeko merkantzia-fluxuen antolaketa-gune nagusia finkatzeko baldintzak sortzen dituzte. Jarduera-aukeren iturria eta lehiakortasun-faktore garrantzitsua da euskal enpresentzat eta baita inbertsio produktiboak erakartzeko ere.

Airetiko konexioak funtsezkoak izango dira nazioarteko konektibitate-maila handiko estrategia honetan, Euskal Autonomia Erkidegoa ezagutzaren ekonomiaren aukeretan eraginkortasunez esku hartzeko eremutzat egituratzeko gakoa den estrategian. Ekimen horren barruan oso garrantzitsua da Bilboko aireportua sustatzea penintsularen iparraldeko eta Frantziaren hegoaldeko airetiko gune nagusi izan dadin. Horretarako, konektibitate handia eman behar zaio gainerako euskal aireportuek eskaintzaren segmentu espezifikoetan duten espezializazioarekin osatuta, hala nola, kargako hegaldiekin eta charter eta low-cost hegaldiekin.

Azken batean, euskal hiriburuen arteko eta, oro har, lurralde osoko gero eta integrazio handiagotik ondorioztatzen den potentzial

ikaragarria aprobetxatu behar da. Horrek protagonismo berria eta kanpoan esku hartzeko aukeren gorakada eragingo ditu. Integrazio-eszenatoki berriak planteatzen diren unean oso garrantzitsua da proiektzio-ahalmen handiagori. Baldintza horiek eginkizun garrantzitsua eransten diete hiri-sistemaren maila altuagoei, lurralde-hiria berrikuntza-dinamikak erakartzeko eta nazioarte-mailan proiektatzeko ahalmen handiagora duen espazio gisa finkatzeko funtsezko elementu direnei.

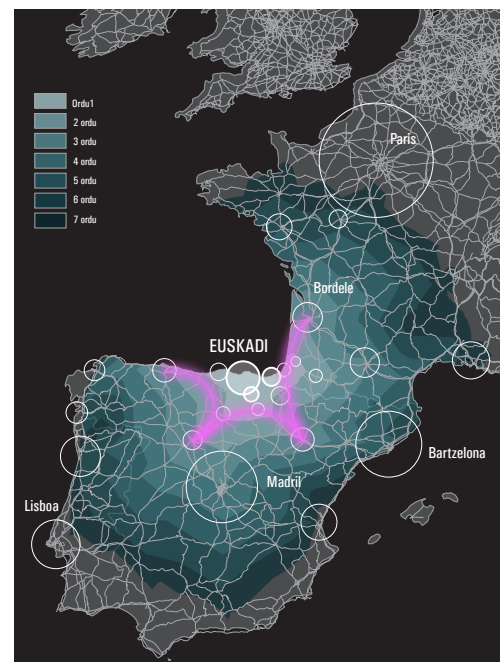
Hiri horien kokapenak, gainera, kanpo-eremuak polarizatzeko ahalmena handitzeko aukera ematen du, hala kantabriar erlaitzerantz, nola Frantziaren hegualderantz eta Ebroren Ardatzeko eta Mesetaren Iparraldeko eremuetarantz. Horrela, 4,5 milioi biztanle inguruko hiri-eskualde garrantzitsua eratzen dute. Eguneroko mugikortasunari buruzko datuek adierazten duten bezala, EAEren eta bere ingurune hurbileko eremuen arteko harremanak gero eta ugariagoak dira, eta handitzen ari dira eremu horiekiko lurralde-integrazioa eta integrazio funtzionala.

EAErentzat oso garrantzitsua da bere inguruko eremu guztiek integrazio handiagori baterantz aurrera egin dezaten lortzea. Hiru euskal hiriburuak eta EAEko tamaina ertaineko hirien eta landa-eremuen integrazioak 2 milioitik gorako biztanle-kopurua osatzen duten eskualde-hiria eratzen du, eta inguruko hiriekin bat eginda (Iruña, Logroño, Santander, Baiona), Atlantikoko Arku Iberikoaren mendebaldeko muturrean Errotula ahaltsua eratzen du.

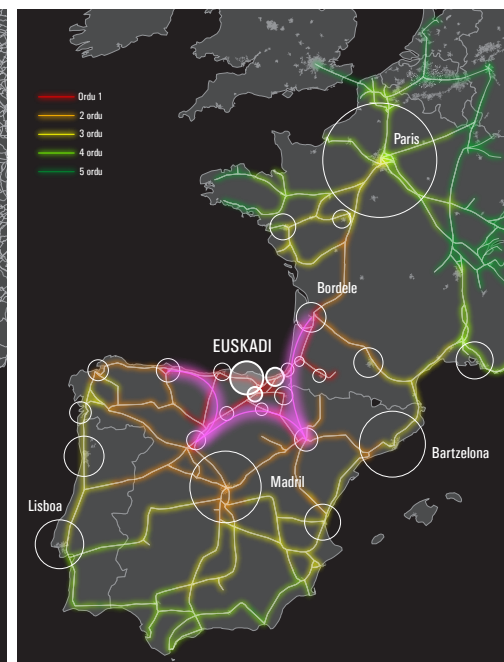
Horrenbestez, egituratu eta indartzeko planteamendu horretan, Euskal Hiria Plus funtsezko eremua da, Kantauriko kostaldearen inguruan hiri-diamante handi gisa antolatu behar dena, gero eta eremu integratuagoa eta indar propioz hornitutakoa sortzeko, eta

Europako Diagonalarekin eta Iparraldeko eremuekin erlazionatzeko gai dena. Euskal Hiria Plus, Errotularen elementu nagusi gisa, EAEri inguruneko aukeraz baliatzeko bide emango dioten eta Lurralde Ereduaren gako-elementuak diren eragiketa estrategikoen bitartez sortu da.

Euskal Hiria Plus. Bibaia-orduak autobidez euskal hiriburuetatik. Iturria: guk egina

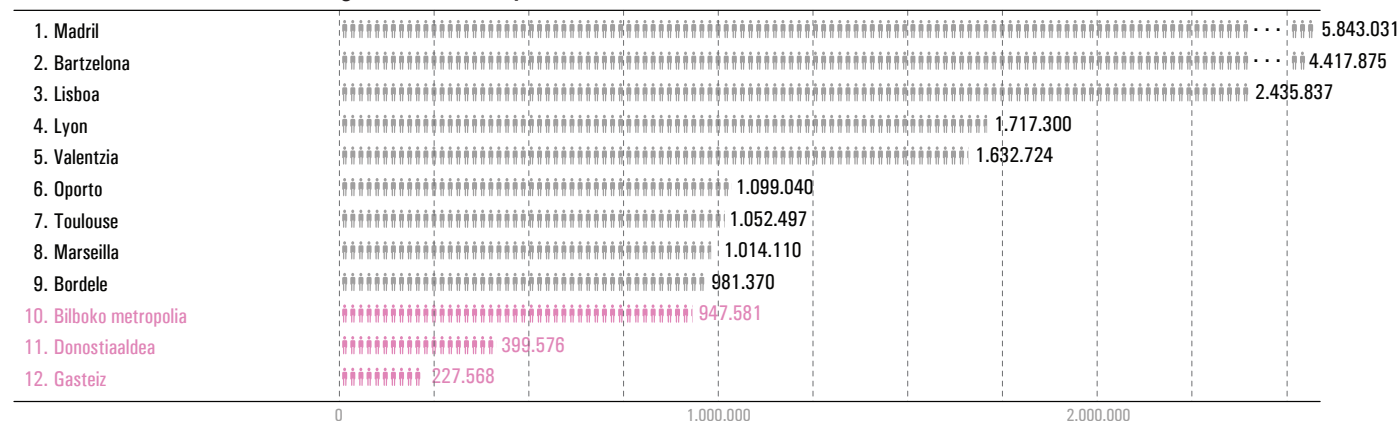

Euskal Hiria Plus. Bibaia-orduak Abiadura Handiko Tren bidez euskal hiriburuetatik. Iturria: guk egina

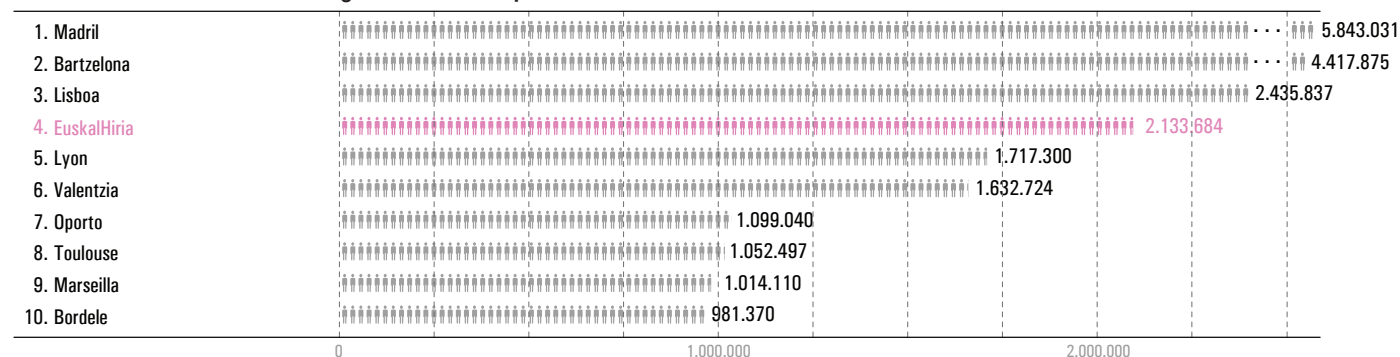

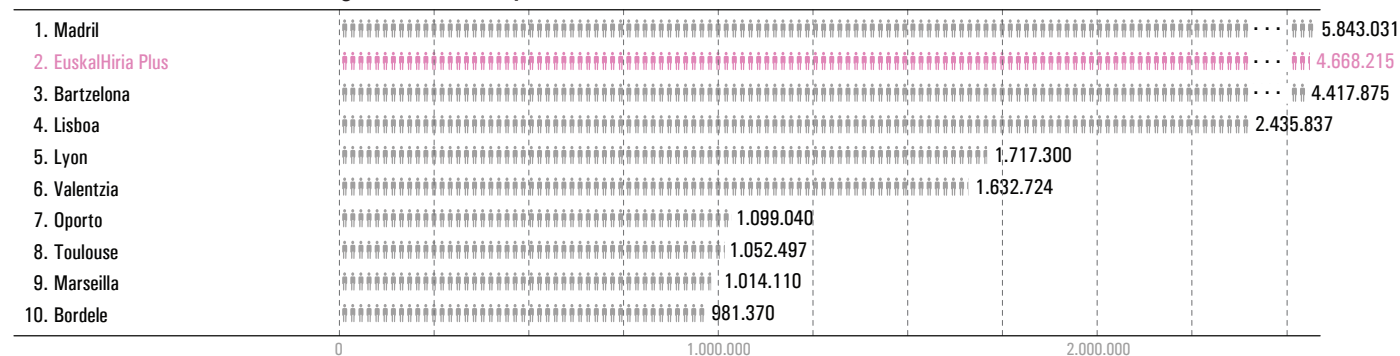
Penintsulako eta frantziar hegoaldeko metropoli-eremuak (biztanleak)

Penintsulako eta frantziar hegoaldeko metropoli-eremuak (biztanleak)

Penintsulako eta frantziar hegoaldeko metropoli-eremuak (biztanleak)

C.5. Inguruneko lurraldeekin lankidetzan aritzeko aukerak

Kantabriarekiko artikulazioa

Santoñatik Bizkaiarekiko mugaraino, Kantabriako hirigintza-garapenaren zati handi bat hartzen duen eremua dago. Eremu horretan, Bilboko metropoliaren garapenaren zati esanguratsu bat ere gauzatu da. Ia 90.000 biztanle izanik, kostaldeko eremu horretako demografia etengabe ari da hazten, eta azken hamarkadan, modu garrantzitsuan bizkortu da hazkundera. Egia esan, hazkunde efektiboa askoz handiagoa da, azken urteotan etxebizitza-kopurua biztanleria baino hiru aldiz gehiago areagotu baita eremu horretan. Etxebizitza horietatik, gainera, gero eta gehiago erabiltzen dira urteko zatirik handienean. Mugikortasun-inkestek diote eremu horren eta EAEren artean 60.000 bidaia baino gehiago egiten direla egunero. Izatez, Bilboko metropoli-eremuaren zati gisa funtzionatzen duen lurraldea da.

Santander-Torrelavega inguruan eratzen ari den metropoli-eremuraino zabaltzen da gune hori; 360.000 biztanle baino gehiago ditu, hau da, Kantabriako biztanleria osoaren ia % 62.

Eremu horiekin integrazio eraginkorragoa lortzea, Bilboko metropoli-eremuan hiri-garapen eta mugikortasun iraunkorreko prozesuak eraginkortasunez artikulatzeko jarduketara estrategikoa da, eta horretarako, osagarritasunak

sortu behar dira eta EAEko goi-mailako zerbitzu eta azpiegituren eskari potentziala areagotu behar da. Hori horrela, LAGak berraztertzeak hainbat ekimen estrategikoki planteatzen ditu:

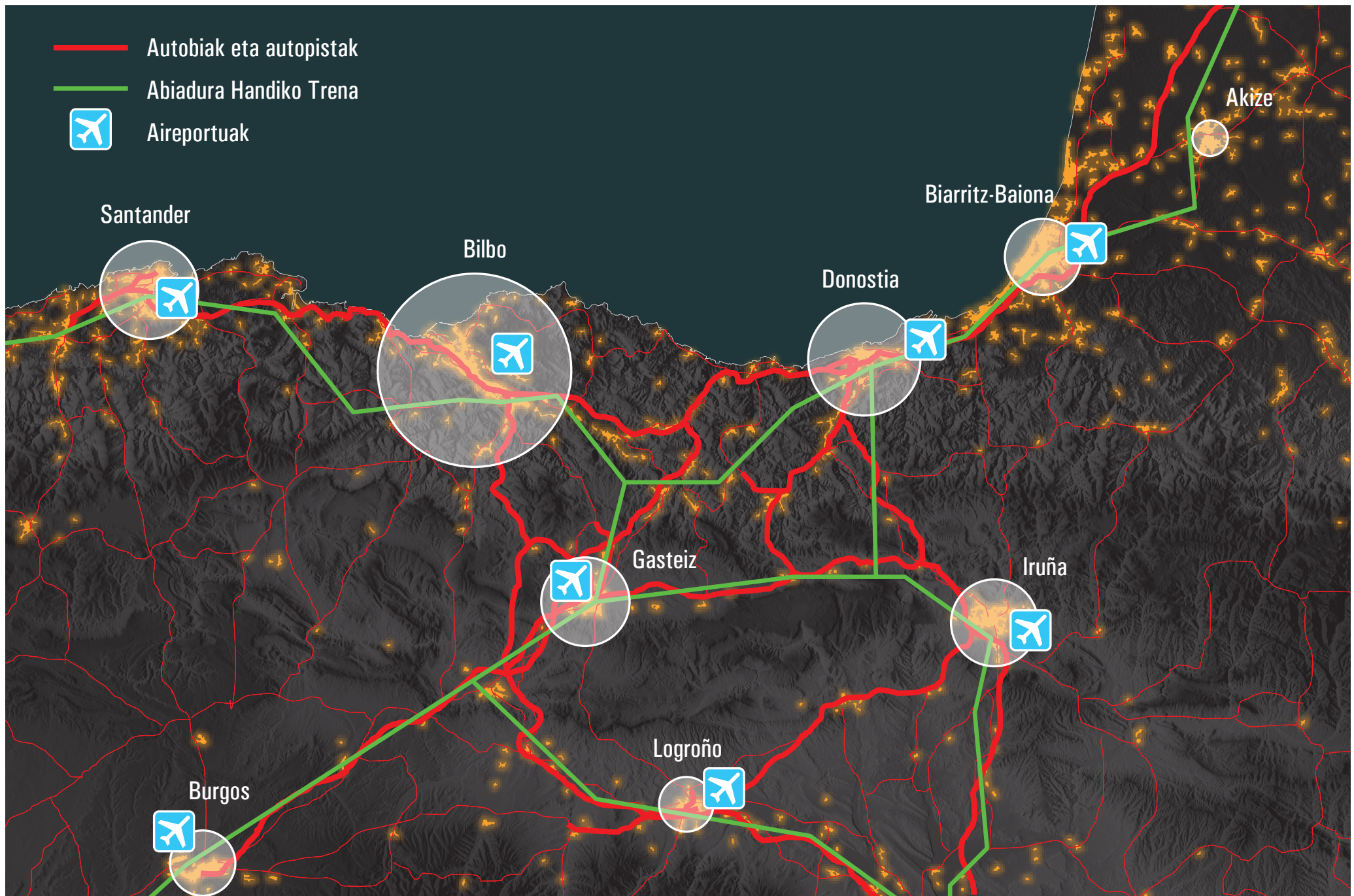
- Bilboren eta Santanderren artean abiadura handiko lotura eraginkorra garatzea, Bilboko aireportura eta Bizkaiko hiriburuko goi-mailako zerbitzu metropolitanoetara azkar heltzea erraztuko duena.
- Itsasadarraren iparraldeko metro- eta tren-geltokietan truke modaleko (automobila/ autobusa/metroa/aldiriak) elementuak ezartzea, eta Kantabrietatik datozen bidaiariei Bilboko eremuko garraio kolektiboko sistemetara heltzea erraztea. Etorkizunerako desiragarria izango litzateke tren konbentzionalaren konexioak garatzea Bilbo Metropolitanoaren eta Kantabria ekialdeko kostaldeko udalerrien artean eta Bilboko garraioko tarifa eta txartelen sistema integratuetan sartzeko aukera aztertzea.
- Ezkerraldeko udalerriak indartzea, Kantabriako kostaldeko guneen hiri-zerbitzuen eskariak erakartzeko gaitasuna izango luketen merkataritza- eta zerbitzu-gune izan daitezen. Goi-mailako hiri-funtzioak sustatzea eta Bilbao Design District programa garatzea, sofistikazio-maila handiagoko eskarietarako eta ekonomia sortzailearen ekimenak erakartzeko erreferentziatzko hirigune izan dadin.

- Bilboko metropoli-eremuan ezagutza-guneak garatzea (unibertsitate-campusak, Teknologia Parkea, Txorierrri berrikuntza-gune berri gisa garatzea), ezagutzaren ekonomian Santanderko metropoli-eremuarentzat erreferentziatzko eremu gisa dagozkion eginkizunak sustatzeko.

Burgosekiko artikulazioa

Burgosen barrena antolatzen dira Madrilekiko eta penintsularen erdialdearekiko erlazioak, eta Euskal Autonomia Erkidegoarentzat intereseko garraio-ardatz nagusietakoa da. Miranda de Ebroko eremuak, gainera, Arabaren hegoaldearekin hiri-erlazio handia du eta Gasteiz hartzen du erreferentziatzko hirigunetzat, bere probintziako hiriburua alde batera utzita. Eremu horren inguruan honako ekimen hauek proposatzen dira:

- Burgostik Gasteiz eta Bilbora arteko abiadura handiko konexioak garatzea, Bilboko aireportua eta bi euskal hiriburu horietako enpresentzako zerbitzuak finkatzeko xedez, Burgosen sortutako eskariari erantzuteko erreferentziatzko eremu izan daitezen.
- Abiadura handiko iberiar sarearekiko konexioak, Valladolid, Madril eta Oportorekin lotzeko.
- Burgos inguruan garatzen ari diren logistika-eremuak Bilboko portuarekin eta Gasteizko

aireportuarekin tren bidez lotzea eta horien arteko integrazio funtzionala bideratzea, bi garraio-azpiegitura horien hinterland-ean integratuta.

- Hirugarren sektore aurreratuko eremuak eta Bilbo eta Gasteizko Ezagutza Guneak garatzea, Burgosko eta Gaztela eta Leonen iparraldeko enpresa-jardueren eskariak barne hartzeko gai izango diren elementu gisa.
- Errepideko loturak hobetzea eta Enkarterrietako hegoaldeko (Balmaseda), Aialako Haraneko (Artziniega-Urduña) eta Gaubeako hiriguneak sustatzea, Burgosko iparraldeko haranei tokiko zerbitzuak emateko zentro eta eremu horietako landa-turismo jardueretarako erreferentziazko zentro izan daitezten.
- Araban Santiago Bidea garatzea eta Burgosko ibilbideetan integratzea, turismo- eta kultura-ar datz gisa.
- Mugaz gaindiko eremuetan (Ordunteko mendiak, Salvada mendizerra, Arkamo-Gibijo, Sobron eta Valderejo) lankidetzak-mekanismoak garatzea, oinarriko elementuak, esaterako suteen kontrola eta bisitarien fluxuak, kudeatzeko eta biodibertsitatea, espezieen kudeaketa eta ibaien goi-ibarren erabilera hobetzeko.

Errioxarekiko artikulazioa

Logroño hiri-garapenak bere zerbitzu aurreratuen eskariaren gorakada ekarri du, eta horretan Bilbok gero eta eragin garrantzitsuagoa izan du, maila handiagoko enpresa-zerbitzuak eta zerbitzu pertsonalak emateko erreferentziazko hirigune gisa.

Bestalde, Logroño hiri-garapen funtzionalak, gero eta nagusitasun handiagoa ahalbidetu du bere inguruan eta Ebro ibai-ertzean kokatutako lurraldeen gainean. Arabako Errioxako udalerrietatik Logroñorako trafiko-fluxuak eta eguneroko lekualdatzeak ugaltu egin direla ikusita, lurralde-egitura bat planteatu da. Egitura horretan, Errioxako hiriburu merkataritzak- eta zerbitzu-eskaintza funtsezkoa izaten ari da Arabako Errioxaren garapen-etapa berrian. Logroñotik gertuen dauden udalerriek, esaterako, Oionek, praktikan Logroño hiri-garapen-eremuetan barruan kokatzen dituzten ezaugarriak dituzte, etxebizitza- eta lan-merkatu berberak baitituzte.

Arabako Errioxaren mendebaldeko muturrean antzeko egoera gertatzen ari da, horrenbesteko garrantzirik ez badu ere. Kasu horretan, Harok betetzen du Bastidaren tokiko zerbitzu-gunearen egitekoa. Ardoak lurraldeko ekonomian duen garrantziaren ondoriozko lotura ekonomikoak gehitu behar zaizkio horri. Haron, adibidez, Jatorrizko Deiturako upelategien erdia baino gehiago dago, eta baita jardura arautzen duten zentroak ere (Kontseilu Arautzailea, Enologia

Estazioa, etab). Bi lurraldeen arteko harremanak areagotzen ari den hirugarren elementu bat ere badago: bigarren etxebizitzaren eza. Hango etxebizitza-eskariaren jatorri ia bakarra euskal hiri nagusietan dago, eta eskaria gero eta handiagoa da mendi-inguruneetan eta Errioxa Garaiko landa-eremuetan. Oja ibaiaren haranean, eta bereziki Ezkarain, Euskal Autonomia Erkidegoko biztanleei lotutako hirigintzaren eta ekonomia-jardueren hazkunde garrantzitsua ari da gauzatzen, eta gero eta gehiago Tiron eta Najerilla ibaien haranetan eta Obarenes mendietan ere. Gainera, bigarren etxebizitza asko egoitza nagusi bihurtzen hasi dira.

Honako hauek planteatzen dira integrazio- eta lankidetzak-jarduketarako estrategiko gisa:

- Ebroren Ardatza eta Euskal "Y"-a abiadura handiko tren bidez lotzea, Logroñon barrena, euskal hiriburuak goi-mailako enpresa-zerbitzu-eremuetarako eskarien, aireportuko loturen eta Logroño hiri-garapen-eremuetarako kultura eta merkataritzak- eta goi-mailako eta I+D+G prestatutzako jardueren erreferentziazko gune gisa finkatu daitezten.
- Oion, Bastida eta Guardiako zuzkidura-elementuak eta jardura-eremuak indartzea, biztanleak, jarduerak eta Logroño hiri-garapen-eremuetan eta Ebroren ibai-ertzean udalerrietan sortutako eskariak erakartzeko ahalmena izan dezaten.

- Gasteiz eta Logroño, Guardian barrena, zuzenean lotzeko, LAGetan aurreikusitako bidea garatzea.
- Arabako Errioxan kulturari eta ardoaren turismoari lotutako tokiko eta eskualdeko garapen-proiektuak sustatzea.
- Ebroren ibai-ertzen ingurumen- eta turismo-korridore gisako kudeaketa integraleko lankidetzak-ekimenak.

Nafarroarekiko artikulazioa

Iruña da Euskal Autonomia Erkidegoaren inguruko hiri- eta ekoizpen-gune nagusia. Gainera, Nafarroako ipar eta mendebaldeko eremu ugari lotura funtzional estua dute EA Erekin. Loturako gako-azpiegiturak garatzea bi lurraldeen arteko harremanak areagotzeko faktorea da, eta zentzu horretan, Iruña - Donostia eta Iruña - Altsasu autopistak nabarmendu behar dira, Iruña euskal errepide-sistemarekin eta A-1ekin lotzen baitute hain zuzen ere.

Behe Bidasoa eskualdearen Nafarroako esparruak erabateko integrazio funtzionala du Irunekin eta, oro har, Donostiako Eremu Funtzionalarekin. Lantokirako joan-etorrien intentsitatean, merkantzia-fluxuetan, enpresen arteko salerosketetan eta zerbitzu publikoak, lankidetzak-hitzaermen bitartez, era koordinatuan ematean islatzen da hori guztia.

Honako ekimen estrategiko hauek planteatzen dira:

- Nafarroa EA Eko abiadura handiko trenbide-sisteman integratzea Ezkioko tren-geltokiaren bitartez, bidaiari nahiz merkantzientzat.
- Bilboko portua eta aireportua finkatzea, Nafarroatik nazioarteko konexioetarako erreferentziazko elementu izan daitezten.
- Jaizkibelgo Korridorea antolatzea, Iruña eta Bidasoa harana Baiona - Donostia Eurohiriaren dinamiketan integratzeko gako-eremu izan dadin.
- Gasteiz eta Altsasu arteko korridorean zehar, jarduera- eta logistika-guneak garatzea.
- Agurain eta Tolosako zuzkidura-ekipamenduak sendotzea, Nafarroaren mendebaldeko eskualdeei hiri-zerbitzuak eskaintzeko gune izan daitezten.
- Bi lurraldeen arteko muga ezartzen duten natura-intereseko eremuak eta bien artean iragaten diren ibaiak era integratuan eta lankidetzan kudeatzea.

Frantziaren hegoaldearekiko artikulazioa

Funtzionalki hiritarra den eremuaren antzeko ezaugarriak dituzten kostaldeko bi hiri-eremu daude mugako esparruan: Donostiako Eremu Funtzionala eta Baionako hirigunea, Baiona - Angelu - Miarritze gunetik mugarainoko kostaldeko udalerrak ere barne hartzen dituen. Fisikoki elkarren alboan dauden bi eremu horiek, komunikazio-sistema onak izateaz gain, egiazko lankidetzak-prozesuak dituzte abian. Bien artean 700.000 biztanle inguru dituzte.

Baiona - Donostia euskal Eurohiria, Iberiar penintsularen eta Europako erdialdearen eta mendebaldearen arteko komunikazio-bideen sarbide naturala da. Tartean dauden hiru administrazio-maila ezberdinek esku hartzen dute proiektuan eta hiru helburu estrategiko handi ditu:

- Intermodalitatearen, komunikazioaren eta informazioaren Atlantikoko plataforma eratzea, egungo iraganbideko korridorea garapenerako eurokorridore bihurtuta. Eurokorridore horretan kokatuko lirateke eremuaren lokalizazio-errentak aprobetxatzeko gai izan diren ekonomia-jarduera berriak.
- Zentro anitzeko metropoli lineala sare bidez egituratzea, eremuaren eta azpiegituren kudeaketa abian jarri eta maila europarreko

metropolien betekizunei erantzungo dieten artikulazio- eta kalitate-mailako zerbitzuak eta ekipamenduak eskainiz.

- Natura-ondarea babestea eta horren balioa nabarmentzea, "metropoli berdea" kontzeptuari aplikatutako ingurumen-bikaintasunaren bitartez. LAGen ikuspegitik, funtsezko proiektua da honako hau Euskadi Europako Errotula gisa egituratzeko eta Donostiako Eremu Funtzionalaren, eta ondorioz, euskal lurralde osoaren hiri- eta ekonomia-garapenerako. Zentzu horretan, honako ekimen estrategiko hauek planteatu dira:
- Abiadura handiko euskal trenbide-sarea eta Paris Bordele, Akize eta Baionarekin lotuko duen Akitaniako TGV konektatzea.
- Donostiatik Irunerainoko aldiriko tren-zerbitzuak Hendaia/Miarritze/Baionakoekin lotzea, garraio metropolitanoaren sistema integratua eratuz.
- Jaizkibelgo korridorea Iruneraino antolatzea, Eurohiriaren ekoizpen-gunea eratuko duten ekonomia-jarduera eta logistika-jarduera aurreratuen erdigune gisa.
- Irungo trenbide-eremua berritzeko eragiketa, hiri-erlaldaketa eta -dinamizazio esparru berri gisa.

- Pasaiaiko Badiaren hiri-berrikuntzarako ekimenak garatzea, portuko jarduera espezializatu, egoitza, zerbitzu aurreratu, ekonomia-jarduera berri eta aisiaren garapen bateragarriko bikaintasun-eremua eratuta.
- Donostiako Berrikuntzaren Ardatzaren artikulazioa, unibertsitateak, teknologia-zentroak, ekonomia berriko enpresak eta hiri- eta ingurumen-kalitate handiko eremuak integratuta.
- Txingudiko Badiako, Jaizkibelgo, Bidasoa ibaiaren ibilguko eta kostaldeko natura-guneen kudeaketa integratua.